

Exam. Code : 121202

Subject Code : 103130

B.A./B.Sc. 2nd Semester (Batch 2023-26) (CBGS)

POLITICAL SCIENCE (Modern Political Theory)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, selecting at least **ONE** question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Write down the meaning of Political System and discuss its functions according to Gabriel A: Almond.
2. What do you understand by the term Political Culture ? Discuss its various kinds.

SECTION—B

3. Define the term Power. Write down its major characteristics in detail.
4. What do you mean by Authority ? Discuss in detail the main difference between Authority and Power.

SECTION—C

5. 'Rights and Duties cannot exist without each other'. In light of this statement, discuss the relationship between Rights and Duties.

6. 'Political Liberty is meaningless without Economic Equity'. In the light of this statement discuss the relationship between Liberty and Equality.

SECTION—D

7. What do you mean by Justice ? Discuss its Legal, Social and Economic Dimensions.
8. Critically examine the Elitist theory of Democracy.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਗੈਬਰੀਅਲ ਏ. ਆਲਮੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
2. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

भाग—द

5. 'अधिकार अਤੇ करतव्य इक-दूसरे ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।' ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤਵਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. 'ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ।' ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

भाग—स

7. ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਸਟ-ਵਰਗੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। <https://www.gnduonline.com>

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्यੇਕ भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. राजनीतिक प्रणाली का अर्थ लिखें और Gabriel A. Almond के अनुसार इसके कार्यों की चर्चा करें।
2. राजनीतिक संस्कृति से आप क्या समझते हो ? इसके विभिन्न प्रकारों की चर्चा करें।

भाग—ख

3. सत्ता को परिभाषित करें। इसकी मुख्य विशेषताओं को विस्तार से लिखें।
4. सत्ताधिकार से आपका क्या तात्पर्य है ? सत्ताधिकार और सत्ता के बीच मुख्य अंतर की विस्तार से चर्चा करें।

भाग—ग

5. अधिकार और कर्तव्य एक-दूसरे से अलग नहीं हो सकते हैं ? इस कथन को अधिकारों और कर्तव्यों के बीच संबंध को बताते हुए चर्चा करें।
6. राजनीतिक स्वतंत्रता बिना आर्थिक समानता के अर्थहीन है ? इस कथन के प्रकाश में स्वतंत्रता और समानता के बीच संबंध की चर्चा करें।

भाग—घ

7. न्याय से आपका क्या तात्पर्य है ? इसके कानूनी, सामाजिक और आर्थिक आयामों की चर्चा करें।
8. लोकतंत्र के अभिजात्यवादी सिद्धांत का आलोचनात्मक परीक्षण करें।